

DATOS IDENTIFICATIVOS

Desenvolvemento Comunitario e Compensación das Desigualdades

Materia	Desenvolvemento Comunitario e Compensación das Desigualdades			
Código	O05M007V01104			
Titulación	Máster Universitario en Intervención Multidisciplinaria na Diversidade en Contextos Educativos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OP	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Perdiz Álvarez, María Celsa			
Profesorado	Gutierrez Manjón, Teresa de Jesús Mendez Rodríguez, María José Muguerza Martínez, María Elena Perdiz Álvarez, María Celsa			
Correo-e	mcperdiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Unha das estratexias ou formas de intervención social para facer fronte á exclusión social é o desenvolvemento comunitario que leva implícito un proceso educativo tendente á xerar cambios de actitude e comportamento na poboación e mellorar as condicións existentes. Con tal obxecto se configurará como un sistema integral no que interveñan e se coordinen diversos ámbitos (social, educativo, sanitario, vivenda,), diferentes actores (profesionais diversos, persoas afectadas, poboación en xeral, axentes sociais, Administración) e diversas dimensións (social, educativa, laboral, política, cultural...).			

Competencias de titulación

Código	
A1	Comprender os principios básicos dos grandes ámbitos da diversidade dende unha perspectiva multidisciplinaria
A2	Adquirir habilidades básicas de deseño, aplicación e avaliación de propostas de intervención dirixidas a traballar coa diversidade, valorando especialmente as colaboracións innovadoras
A3	Adquirir instrumentos conceptuais e metodolóxicos que faciliten a análise e reflexión sobre as prácticas profesionais relacionadas co tratamento da diversidade, en especial de aquelas que posúen un alto grao de innovación
A4	Realizar estudos sistemáticos, sobre todo os que implicaren melloras de prácticas educativas, sendo capaz de difundilos con claridade a diversos tipos de audiencias
A5	Elaborar materiais específicos para traballar coa diversidade, valorando, na medida das posibilidades, a súa aplicación na práctica
A6	Utilizar as novas tecnoloxías en diferentes contextos: formativos, de investigación, de aplicación profesional, para difundir e compartir ideas, etc.
A8	Coñecer a lexislación básica referida á diversidade nos contextos educativos e socio-educativos, analizando a súa implicación no exercicio profesional
A11	Comprender, analizar e valorar as dimensións éticas e políticas implícitas nos procesos educativos formais e non formais en contextos de diversidade
A12	Relacionar os contidos do mestrado coa experiencia persoal e con situacións educativas reais
A15	Promover unha actitude positiva cara as ideas e as prácticas educativas innovadoras relacionadas coa diversidade
A16	Adquirir condutas de respecto e de axuda. Ser sensibles a todo tipo de diversidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adquirir formación teórico-práctica de carácter multidisciplinar no ámbito da diversidade colectiva.	saber saber facer	A2 A3
Establecer contacto directo con experiencias innovadoras relacionadas coa intervención en ámbitos colectivos.	saber saber facer	A12
Adquirir coñecementos e destrezas axeitadas para o deseño, implementación e avaliación de experiencias de intervención sobre os grupos ea comunidade.	saber saber facer	A2 A3
Coñecer e adquirir compromiso profesional cós colectivos sociais en desventaxa social.	saber saber facer Saber estar / ser	A11 A15 A16
Coñecer e analizar a realidade social Galega e mais as Políticas Sociais dirixidas a corrección das desigualdades.	saber saber facer Saber estar / ser	A3 A8 A11
Adquirir compromiso ético no desenvolvemento da profesión, especialmente no referido ao apoio dos colectivos e sectores sociais discriminados e menos favorecidos.	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A11 A15 A16
Familiarizarse con publicacións orientadas a diversidade, avalianado criticamente os seus contidos	saber saber facer	A4 A5 A8
Adquirir instrumentos conceptuais e metodolóxicos que faciliten o análise ea intervención sobre a diversidade do ámbito colectivo.	saber saber facer	A3
Adquirir habilidades básicas no deseño, implementación e avaliación de programas dirixidos a diversidade.	saber saber facer	A2
Adquirir instrumentos conceptuais e metodolóxicos que faciliten a análise e mais a reflexión sobre as prácticas profesionais	saber saber facer	A3
Elaborar materiais específicos para traballar coa diversidade, valorando, na medida das posibilidades, a súa aplicación na práctica	saber saber facer	A5
Adquirir conductas de respecto e axuda. ser sensibles a toso tipo de diversidade.	saber saber facer Saber estar / ser	A16
Empregar novas tecnoloxías nos diferentes contextos comunitarios.	saber saber facer	A6
Adquirir un repertorio de coñecementos e destrezas que posibiliten realizar investigacións sinxelas en campos ou áreas sociais.	saber saber facer	A4 A6

Contidos

Tema	
TEMA 1: - A INTERVENCIÓN COLECTIVA - DO INDIVIDUAL O GRUPAL	- CONCEPTO DE INTERVENCIÓN COLECTIVA: Do individual ó grupal - A CREACIÓN DUN GRUPO TERAPÉUTICO
TEMA 2: -INTRODUCCIÓN Á PLANIFICACIÓN:OS PLANES COMUNITARIOS -O DIAGNÓSTICO COMUNITARIO: DESEÑO DUN PROXECTO	- PROCESOS DA PLANIFICACIÓN: NIVEIS, CONCEPTOS E INSTRUMENTOS. - CONCEPTO DE DESENVOLVEMENTO COMUNITARIO: A INTERVENCIÓN COMUNITARIA, METODOLOXÍA, OBTETIVOS I ESTRUCTURA DUN DIAGNOSTICO COMUNITARIO - POSTA EN COMÚN
TEMA 3: UNHA EXPERIENCIA DE DESENVOLVEMENTO COMUNITARIO.	EXPERIENCIA PRÁCTICA DO NOSO ENTORNO CULTURAL
TEMA 4: - ANÁLISE DA COMUNIDADE: A POBREZA E A EXCLUSIÓN SOCIAL EN GALICIA	- ASPECTOS CONCEPTUAIS SOBRE A POBREZA E A EXCLUSIÓN SOCIAL. - MEDIDAS DE LOITA CONTRA A POBREZA NO ÁMBITO EUROPEO, ESTATAL E AUTÓNOMICO. AS RENDAS MÍNIMAS EN GALICIA - AS CONDICIÓNS DE VIDA DAS FAMILIAS GALEGAS.
TEMA 5: -INFANCIA EN SITUACIÓN DE DESPROTECCIÓN SOCIAL	- O PROCESO DE VALORACIÓN E INTERVENCIÓN EN DESPROTECCIÓN INFANTÍL - DO MALTRATO AO BÓ TRATO AOS NENOS, NENAS E AOS ADOLESCENTES. - LEXISLACIÓN DE INFANCIA E ADOLESCENCIA. MANUAL DE BOAS PRÁCTICAS EN PROTECCIÓN INFANTÍL. RECURSOS DE PROTECCIÓN Ó MENOR.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	6	15	21
Traballos de aula	20	25	45

Traballos tutelados	0	35	35
Outros	5	0	5
Outros	5	0	5
Actividades introductorias	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxeto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensalos, resumos de lecturas, conferencias, etc.. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Outros	(*)
Outros	(*)
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	A atención ao alumnado realizarase a través de diversas vías: por correo electrónico, telefonicamente, e na propia aula de 20 a 21 hs. os xoves e venres. Os estudantes tamén poderán usar as horas de titoría que ten o profesorado no seu gabinete.
Traballos tutelados	A atención ao alumnado realizarase a través de diversas vías: por correo electrónico, telefonicamente, e na propia aula de 20 a 21 hs. os xoves e venres. Os estudantes tamén poderán usar as horas de titoría que ten o profesorado no seu gabinete.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula		70
	Asistencia e participación nas actividades de aula.	
Traballos tutelados		20
	Traballos tutelados	
Outros		10
	Actividade de módulo	

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN:

. Traballos de aula (70%): Asistencia a cada unha das sesións 1 punto (total 6). Dinámica de aula 1 punto. O alumnado que por motivo xustifico non poda asistir a algunha sesión presenciais contará con actividades alternativas.

. Traballos tutelados (20%): Entrega de 2 traballos tutelados con puntuación máxima de 1 punto en cada un deles.

. Asistencia a actividade de módulo (10%)

As actividades non superadas na 1ª convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Bibliografía. Fontes de información

Barbero, J.M., y Cortes, F., **Trabajo Comunitario, organización y desarrollo social**, 2005,

Lei 9/91 do 2 de outubro, galega de medidas básicas para a inserción social (DOG nº 191 do 3 de outubro) modificada parcialmente pola Lei 1/99 de 5 de febreiro (DOG nº 36 do 22 de febreiro) e pola Lei,

Dirección Xeral de Acción Social, **Informe de aplicación e avaliación da Lei galega de medidas básicas para a inserción social do ano 2008**, 2009,

Convención de derechos del niño 1989, **Informe del estado de la aplicación de la Convención de Derechos del Niño**, 2006,

Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar, **Plan Estratéxico Galego da Infancia e da Adolescencia 2007-2010**,

Dirección Xeral de Acción Social, **II Plan Galego de Inclusión Social 2007-2013**,

De Paúl Ochotorena, J. y Arruabarrena Madariaga, M.I., **Manual de Protección Infantil**, 2001,

De Robertis, C., **La intervención colectiva en Trabajo Social**, 1994,

Estivill, J., **Las Políticas Sociales en la Unión Europea en los albores del nuevo milenio**, 2001,

Fuertes, J. y Sánchez Espinosa, E.M., **La buena práctica en la protección social a la infancia. Principios y criterios**, 1997,

Fundación FOESSA, **VI Informe sobre exclusión y desarrollo social en España 2008.**, 2008,

García Herreo G. y ramirez Navarro J.M., **Diseño y Evaluación de Proyectos Sociales**, 1996,

Gil Vila F., **La Exclusión Social**, Ariel, Barcelona.,

Instituto Galego de Estadística, **Enquisa das condicións de vida das familias galegas**, 2008,

Martí J., Pascual J., Rebollo O. (coord), **Participación y Desarrollo Comunitario en medio urbano: Experiencias y Reflexiones.**, 2005,

Nogueiras Mascareñas L. M., **La Práctica y la Teoría del desarrollo Comunitario.**, 1996,

Observatorio de la Inclusión Social, **Informe de la Inclusión Social en España**, 2008,

Trevithck, P., **Habilidades de Comunicación en Intervención Social**, 2002,

Tschorne P., **Dinámica de Grupos**, 1997,

Subirats, J., **Algunas reflexiones sobre la exclusión social y la políticas públicas de respuesta: una perspectiva desde España, en Seminario Buenas Prácticas en inclusión social: diálogo entre Europa y América Lati**, 2003,

Dirección Xeral de Acción Social, **Mapa galego de equipamentos e servizos sociais**, 2008,

Recomendacións

Outros comentarios

As actividades non superadas na primeira convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.
